

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Félévre . . . 3 kor. — III.	Félévre . . . 3 kor. — III.	Félévre . . . 3 kor. — III.	Félévre . . . 3 kor. — III.
Negyedévre . 2 kor. — III.	Negyedévre . 2 kor. — III.	Negyedévre . 4 kor. 50 III.	Negyedévre . 4 kor. 50 III.

Felolvasó szerkesztő és lapfőigazgató:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debreczen, Főter. Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Fegyveres mozgalmak.

— Fiam, kicsiny neked Macedónia! — mondotta hajdanában Fülöp király Sándor fiához, a ki aztán meghódította a perzsa birodalmat Indiáig, Egyiptomot és Görögországot s megalapította az első világbirodalmat.

Ez a kis Macedónia most a nagyhatalmak legnagyobb gondja s a kis hatalmak törekszenek a birtokára. Sándor, a szerb király és Ferdinánd, a bolgár fejedelem, Nikita, a montenegrói herceg és György a görögök királya, vágyódnak Macedóniára s az albán trónkövetelő, Kasztrióta György is jogot tart e török tartomány részeire. A szultán pedig félti, hogy elveszik tőle nem a kis szomszédok, hanem a nagyhatalmak, a kik a keleti kérdésben határoznak.

Bandák bujkálnak az erdőkben s török katonák üldözik őket. Szeretnék szikrában elfojtani a tüzet, ne hogy kigyuljon a Balkán. De a forradalmi bizottságok, a melyek pénzt is kapnak valahonnan, mert a szabadság hősök a Keleten csak pénzért árulják vérüket, a török kormány jegyzéke szerint öt nagyobb betörőcsapatot szerveznek, a melyek szerbiából és Bulgáriából a forradalmat bevigyék Macedóniába, sőt drinápolyi tartományba is, Konstantinápoly felé.

A diplomaták kételkednek a török jegyzék híreinek valóságában, mi azonban a korábbi tapasztalatok alapján fölteszszük, hogy a török kormány jól van értesülve.

Hiteles tanut is állithatunk. Danev bolgár miniszterelnök a szobránjében beszélt a macedón kérdésről és azt mondotta, hogy „a Balkánon súlyos események következhetnek be s ezzel szemben a kormány el van határozva erélyes rendszabályokkal megakadályozni a macedón-bizottságok törvénytelen üzelmeit.“ Tehát vannak üzelmek, a melyek a bolgár kormánynak „nagy gondot okoznak“ — és senki sem állhat jót, hogy a mikor kizöldülnek az erdők s rejtekhelyet nyújtanak a felkelőknek s a szabad ég alatt lehet tanyázni, akkorra a diplomáciai alkudozásokat a macedóniai reformokról sivitó golyók és égő falvak lángjai váltják föl.

Igy szokott az lenni Keleten. De ha nem avatkozik bele Európa, ugy a világrész békéjét nem háborgatja a keresztények és mohamedánok polgárháboruja a déli Balkán völgyeiben. De mihelyt Európa akar rendet csinálni, az már közveszedelem az európai békére nézve.

Hát honnan vannak a hírek, hogy a bosnyák hadtestet és a

zágrábit szaporítják, mintha a mozgósítást várnák. Ugyanazt jelentik Szerbiából, hogy katonai készülődések folynak. Két orosz hadtest mozgósításáról is beszélnek, az olasz hajóhad pedig Gajetánál gyülekezik, indulásra készen. A félhivatosak megegyeztetik, hogy ez mind nem igaz, de hogy a külügyminiszterek a macedóniai kérdésről tárgyalnak, senki sem tagadja.

No ne ijedjünk meg, hiszen a legjobb barátságban vagyunk Oroszországgal. Ha fegyveresen beavatkoznak, állítólag a béke és rend fentartására tesszük együttesen. Mi is okkupálunk, a muszka is okkupál; mi a berlini szerződés alapján Novibazárt és Mitrovičzát szálljuk meg s az oroszok a Fekete-tengeren jönnek át a békét biztosítani s azután konferencia lesz, talán ismét Berlinben, a mely megint elintézi a keleti kérdést, mint már annyiszor. Ha pedig a nagyhatalmak szép egyetértéssel bevonulnak a török tartományokba okkupálni és adminisztrálni, katonáik ott is maradnak, mint Boszniában. A macedóniai fölkelésből tehát a béke és a reformok biztosítása czimén foglalás és Macedónia felosztása következhetik.

Jelenet a kupében.

Csinos fiatalember szállott fel a debreczeni vasúti állomáson a vonatra. A másodosztályú kocsiiban egy javakorában lévő uri ember és felette csinos menyecskén kívül nem volt senki.

A fiatal ember lerakta pakját, újságot vett elő, ügyesen a szép menyecskével szemben helyezkedett el és olvasni kezdett. Azaz, hogy olvasott volna, ha az a csinos menyecske szemben nincs vele. Így csak szimulálta az olvasást és egy-egy alkalmas pillanatban a szép menyecskére vetette tekintetét.

Kevéssel azután megtudta, hogy az ő érdeklődésének tárgya a közelben ülő éltesebb urnak irigylésre méltó felesége, a ki épen most egy kézi zongorát vesz elő s kis felesége tiltakozó tekintete dacára annak billentyűit kezdé veregetni.

Na hát ez épen nem kínálkozott a

fiatal ember számára kedves, vagy kellemes szórakozásnak s egy ideig türt és hallgatott, de mikor már nyugalmán nem birt uralkodni, megszólította a szép kis menyecske klavirozó éltés urát.

- Uram, messze utazik ön ?
- Messze.
- En is.
- Szép.

— De az még szebb volna, ha ön abban hagyná a klavirozást, mert végre is, — beláthatja ön — ez kellemetlen lenne nekem egy hosszú uton végig hallgatni.

— Már pedig édes fiatal barátom — válaszolt az éltés ur — ebbe önnek bele kell törődnie. En, a hová utazom, ott holnap hangversenyt adok, a fogásoknak biztosnak kell lennie, a siker érdekében gyakorlom magam.

A fiatal ember bosszusan harapott ajkaiba, a vonat pedig elindult. A mint

az ifju az ujra kezdett klavirozásra feltekintett, megpillantotta a szép menyecskét és hirtelen egy ötlete támadt.

Az öreg ur tovább klavirozott, ő pedig felállott egyenesen megragadta a kis menyecskét, átölelte magához s mielőtt a rózsás ajkáról a tiltakozó szavak elrepülhettek volna, csókokkal borította el.

Az öreg ur erre abba hagyta a klavirozást, felugrott s dühösen kiáltott az ifjura

— Uram, ez gyalázat; mit tett ön ?

Az ifju, a ki udvariasan engedte el a szép menyecskét, meghajította magát s megadta a felvilágosítást.

— Édes öreg ur! En messze utazom, holnap reggel házasodom és a siker érdekében én is gyakorlom magam.

Drusza.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

A képviselőház mai ülése nagyobb érdeklődés mellett folyt le. Tallián elnököl. Mindjárt névszerinti szavazással vette kezdetét az ülés. Beöthy indítványa felett szavaztak, de végeredményében elvetették.

Ezután került rá a sor a katonai javaslatokra.

Először Hellebronth Géza beszélt a javaslat ellen. Élénk színekkel festette az ország nagy terheit, a nép nyomorát. Láttá — ugymond — mikor egész család kivándorolt az országból, előbb misét szolgáltatott.

Fejérváry: Murit csaptak!

Az ellenzéken viharos zaj támad:

— Rendre! Rendre!

— Ezt nem tűrjük!

Vilczok: Ez sérti a vallásosságot!

Gabányi: Az Istenháza nem bodega!

Zboray: Az elnök legyen pártatlan!

A zaj esilapultával az elnök konstatalja, hogy mindkét oldalról történtek közbeszólások.

Hellebronth Géza ezután határozati javaslatot terjesztett be az iránt, hogy a kormány új véderő javaslatot nyújtson be. Szünet.

Szünet után már Dániel elnököl. Hellebronth javaslatát megokolva kihuzta az ülést. Ezután áttértek a napirend holnapi megállapítására. Majd a Bauer-ügyben a zsüri kisorsolása következett.

Kubik: Kimutatja a naplóból, hogy a kisorsolás egy órákor fog történni.

Elnök: Kimondja, hogy a kisorsolás az ülés vége előtt egy órával történjék.

Szederkényi tiltakozik, hogy a kitűzött határidő megváltoztassék.

Szell hozzájárul a régi határozatához.

Elnök: Tehát a kisorsolás egykor lesz.

Most az interpellációkra került rá a sor.

Sebess Dénes interpellált először, hogy a szerb királyi pár utazásánál a bán miért nevezte Zimonyt a monarchia határának, miért üdvözölte a királyi párt a monarchia képviselőjében, holott a bán kizárólag magyar közjogi méltóság.

Szell Kálmán mindjárt felelt az interpellációra. A bán kijelentését védelmezte. Természetes, hogy Zimony Magyarország határán fekvő, erre értette ezt a bán, a kit sértő szándék éppen nem vezethetett, hiszen beszéde további folyamán ki is fejezte, hogy: „felségtetket a magyar korona területén üdvözlöm.”

Sebess: A választ nem vette tudomásul.

A Ház azonban tudomásul vette.

Benedek János interpellált ezután a Népszava elkobzása miatt és hogy a szociálistáknak a pénzügytést megtiltják.

Szell Kálmán erre is mindjárt válaszolt. Azt mondta, hogy a Népszava elkobzásánál a sajtótörvény alapján járt el. Ami pedig a gyűjtéseket illeti, ebben azaz intenció vezérelte, hogy a szegényebb néposztályt meg kell védelmezni a gyűjtés zaklatásoktól.

Benedek János a választ nem, a Ház azonban tudomásul vette.

Az ülést ezután az elnök bezárta.

KRÓNIKA.

Alagutban.

Debreczenből Kolozsvárra utazott az ifju pár. Három havi boldog házasság után most mennek először látogatónba az öregekhez.

Egy másodosztályu fülkében ülnek más két elegáns ur társaságában.

Vidám, eleven csevegés folyik a társaságban, különösen az egyik idegen ur felette figyelmes ő nagysága iránt. — De amint a hosszú alagutba ér, lassankint mélységes esőnd állott be és a sötétséggel egyre növekszik.

Már vége felé közelednek a földalatti utnak, mikor a férj feleségéhez hajlik:

— Emlékszel a nászut édes esőkjaira?

Itt az alagutban? Lásd azt hittem, most neked jut majd eszedbe. . . .

E pillanatban ragyogva ömlik be a napsugár az ablakon s végigtánczol az aszszonyka megrémült arcán, aki meglepetten rebegi:

— Hát az előbb nem te voltál?

Negyvenéves írók.

Egy dilettánszt statisztikus rájött, hogy az új magyar irodalom három legkedveltebb tagja az idén egyszerre lesz negyven éves. És pedig: Herezeg Ferencz, Bródy Sándor és Gárdonyi Géza. Az egyik újságíró melan-kólikusan jegyezte meg:

— Mulik az idő! Ezután már ők sem lesznek fiatal írók! És mily furesa, hogy épp egy esztendőben lépik át a negyven év küszöböt mindhármán.

— Az ám! De mégis Herezeg Ferencznek lesz a legtöbb haszna abból, hogy negyven éves.

— Ugyan miért?

— Hát csak azért, mert ő — a „sváb”.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Debreczen, február 13.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután Bészler Károly elnöklésével folyó ügyek tárgyalása végett ülést tartott. Az ülésen a februári közgyűlés tárgysorozatát készítették elő.

Jelen voltak: Bészler Károly tb. főjegyző elnök, Miskolezy Jenő, Abraham László, dr. Fejér Ferencz, Jámor István, Gyarmathy István, Roncsik Lajos, Aczél Géza, dr. Szántó Sámuel, Schwarez Vilmos, Vargha Károly előadó.

Házvételi ügy.

A gyűlés első tárgya a tisztí fő-ügyész jelentése volt a Gönczy-uteza 5. számú ház megvételének ügyéről. Hesz Kálmáné, a ház régi tulajdonosa felajánlotta ezt a területet a városnak megvételre. A tisztí főügyész bizatott meg az ügy tanulmányozásával. Csakhamar kiderült, hogy a házat az első tulajdonos kezéről már elárverezték. Így tehát a további eljárásnak helye nincs. A bizottság ezt tudomásul vette.

Megyei átiratok.

Torontál-, Pozsony- és Nyitravármegyék az 1868. évi XVI. törvényezikk módosítása tárgyában az országgyűléshez

feliratot intéztek. Felirataikat pártolás végett megküldötték Debreczen törvényhatósági bizottságának is. A jog- és pénzügyi bizottság foglalkozva a kérdéssel azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy hasonszemlémet feliratot küldjön a képviselőházhoz.

A rendőri felügyeleti díjak.

Boczko Sámuel rendőrfőkapitány a rendőrfelügyeleti díjak szabályozására javaslatot dolgozott ki. A javaslat szerinti ha valamelyik vendéglős, korcsmáros év közben helyet változtat, többé rendőrfelügyeleti díjat nem fizet. A bizottság a főkapitányi javaslat egy passzusát úgy magyarázta, hogy nemcsak a helyet változtatott, de az új tulajdonos sem fizet ebben az esetben rendőrfelügyeleti díjat. Epen ezért kimondták, hogy a rendőrfelügyeleti díjak személyhez köthessenek. Egy évben csak egyszer fizessen minden vendéglős, korcsmáros felügyeleti díjat, de ha helyet változtat, úgy utódja ismét tartozik fizetni.

A színház reklám-függőnye.

Hogy és mint, ismét napirendre került Bodnár Géza, Linhardt Vilmos és Gyöngyössy Viktor ajánlata a színház reklám-függőnyére vonatkozólag. Bodnár Géza 500, Gyöngyössy Viktor 700 koronát ajánl 3 éven át, ha megengedik nekik, hogy a szín az vasfüggőnyére reklám-hirdetéseket festethetnek.

A színházi bizottság elutasította a kérelmet. A jog- és pénzügyi bizottság azonban a pénz és haszon elméleténél fogva a realitás szemüvegén fogta fel a kérdést és kimondotta, hogy mint legtöbbet ígérőnek Gyöngyössy Viktornak ajánlatát fogadja el s három évre Gyöngyössynek adja ki a reklám-függőny jogát.

Gazdasági ügyek.

Gyarmathy István azt az ajánlatot teszi, hogy a Rickli Gizellától vett majorsági földkeből 2 hold és 35 öl parcellát megvásárol. A bizottság a telep átadását azzal a kikötéssel javasolja, hogy Gyarmathy István ott hízalót nem építhet.

A gazdasági bizottság azt javasolja, hogy Kovács Lajos bárki kaszálóját megfelelő földterületért cserélje ki a város. A javaslatot elfogadták.

A helyi vasut kérelme.

A debreczeni helyi vasut azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy engedjék meg neki a Hortobágy-malom mellett egy iparvágány építése. — A bizottság a kérelem felett nem döntött, hanem kiadta véleményezés végett a főmérnöknek.

Néhány apróbb ügy elintézése után a gyűlés fél 6 órákor véget ért.

Egyház és iskola.

A róm. kath. iskolaszék ülése.

A debreczeni róm. kath. iskolaszék tegnap délután népes ülést tartott, a melyen először felolvastattott a nagyváradi püspökhelynöknek leirata, melyben tudatja, hogy az ujonnan választott Novák Márton megválasztását az egy évi próbaidő fentartásával, jóváhagyó tudomásul veszi, a tavaly megválasztott Piribauer Ferenczet pedig véglegesíti. Azután felolvastott Debreczen szab. kir. város polgármesterének megkeresése, a melyben az elemi iskolák végleges rendezésére alakítandó vegyes bizottságba négy iskolaszéki tagnak megbizottakként való kiküldetését kéri. Ez alapon kilettek küldve:

dr. Wolafka Nándor, Váczy János, Unger Gusztáv és Mihalovics Jenő. — Pénztárnok jelenti, hogy az iskolai adók a lehető legrosszabb módon folynak be. Az elmúlt évben kivetett adónak alig negyven százaléka jött be, a többi még mindig kint van. Az iskolaszék erre bizottságot küld ki, a melyet megbiz, hogy az eredményesebb adóztatásra nézve javaslatot készítsen s azt a legközelebbi ülésen terjessze be. E bizottság tagjai lettek: Unger G., Váczy J., Várady K., Szedlák J., Csukás M., Wolafka N. és Molnár D. Iskolaigazgató és a kiküldött iskolalátogatók jelentik, hogy a gyermekek iskolalátogatása minden kritikán alól áll. Egy-egy osztályból a növendékek 30—40 perczentje hiányzik. Iskolaszék a betérjesztett iratokból megállapítja, hogy a mulasztók lajstroma időről-időre rendszeren áttétetik a rendőrfőkapitánysághoz s így az iskolák összpontosításán kívül a baj oka abban van, hogy a kapitányság a mulasztók lajstromát nem hajtja végre.

Az izz. hitközségi tagok figyelmébe. Értessitettek a t. tagok, hogy a Deák-Ferencz-utcai templomban az isztentiszteletek további rendelkezésig a következő időben fog tartatni és pedig: Péntek este 5 órakor, Szombaton d. e. 9 és d. u. 4 órakor. Köznapokon reggel fél 7 órakor és este 5 órakor.

Harmadik lelkeszi állás Bösörményben. Megirtuk már, hogy Hajdu-Bösörmény református eklézsiája harmadik lelkeszi állást óhajt szervezni. A bösörményi egyháztanács legutóbbi ülésén 14 tagu bizottságot küldött ki az ügy előkészítésére s a szervezés munkálatainak elvégzésére. Az új lelkesz, kit még ez év folyamán megválasztanak, 1904. jan. 1-én már el is foglalja tisztségét.

Presbiteri ülés. Tegnap délután folytatódólag presbiteri ülés volt az egyházépület tanácstermében. A közgyűlés, melyen Kiss Áron és Simonffy Imre elnököltek, iskolaszéki jelentéseket és folyó ügyeket tárgyalt.

VIDÉK.

Borzalmas vallomás.

— Saját tudósítónktól. —

Miskolcz, február 11.

Közel egy éve történt, hogy a Prómay család sajióivánka uradalmának kastélyában egy reggel halva találták Olaszi Pál urasági inast; a szoba küszöbön pedig elaléltan feküdt Antal Antal, az előbbinek társa. A szobában fojtó szén-gáz büz uralkodott, ami kétségtelemné tette, hogy a szerencsétlenek szén-gázmérgezés áldozatai lettek. Antal Antalt még sikerült életre hozni, de társát megfojtotta a mérges gáz.

A vizsgálat megindításánál kiderült, hogy a szén-gázömlést a kályha elzárt csöve okozta. Mindenki természetesen találta, hogy a szerencsétlenség okozója véletlen, vagy gondatlanságból származott körülmény volt és senki sem gondolt arra, hogy itt titkos büntény esete is foroghat fenn; arra pedig még kevésbbé gondoltak, hogy a büntény elkövetője maga Antal Antal urasági inas volt, ki szén-gázzal meggyilkolta társát, hogy ez előző bűneinek árulója ne legyen.

Mindezideig titokban maradt a borzalmas gyilkosság, mignem a háborgó lelkiismeret nem hagyta nyugton a bűnt, aki könnyíteni akart bűnös lelkén és a napokban a gyóntató atya előtt bevallotta szörnyű bűnét.

A gyilkos töredelmesen adta elő, hogy gazdait Prónayékat több oldalról meglopta, boraikat megdézsmálta, a mikről egyedül csak társának, Olaszi Pálnak volt tudomása, a ki nem nézhette Antalnak gazságait és beaurulással fenyegette. „Ha az megtörténik, — ugymond Antal — akkor a halál fia vagy!” Később Antal elhívta társát a koresmába, hol leitatta és tökrészezen vezette a kastély üres szobájába, melynek kályháját kőszénnel telerakta, a esőveket elzárta és így a mérges kőszén-gáz mind a szobába ömlött.

Olaszi Pál részeg állapotban tehetlenül feküdt ágyán, míg Antal az ajtó küszöbére feküdt, hogy őt ne érhesse a mérges gáz és nagy lelki nyugalommal nézte végig társa halálvergődését. Így történt, hogy reggel, midőn a házi szolgáló belépett az inasszobába Olaszi halva, Antalt pedig elalélt állapotban találta. Antalnak azonban tényleg semmi baja nem volt, csak szimulálta aléltágát, de oly ügyesen, hogy ezt még a gyorsan megjelent orvos sem fedezte fel. Csak most tudódott ki a szörnyű bűn egy év után, midőn a gyilkos gyóntató atyja előtt bevallotta borzalmas tettét.

Ugyanesak akkor vallotta meg, hogy egy évvel ezelőtt a Csathó Albert és András társaságában ő törte fel Fischer Áron sajióivánka koresmáját és onnan 100 üveg sört loptak el. A rendőrség a gyilkost és betörő társait letartóztatta.

Egy vonat lángokban. Óriási riadalom támadt tegnap délután a Glogovác felől Aradra haladó vegyesvonaton, melynek egyik kocsiában nyolcz embert fenyegetett tűzhalál. Mikor a 85-ös számú vonat a glogováci órházat elhagyta, kigyulladt a személyszállító vonatrészt második kocsiosztálya. A koci egyik oldala csakhamar lánggal égett. A tüzet egy állatorvos vette észre, aki nyolczad magával utazott az égő kocsiosztályban. Vészfél hiányában nem lehetett a tüzet a mozdonyvezetőnek jelezni, ami a kétségbeesést növelte. A kocsiban már a füsttől fuldokoltak az utasok, mire kiáltásukat meghallották. Erre a kétségbeesett emberek kiugráltak az égő kocsiából, amiért aztán Müller nevű vasúti tisztviselő a legdurvább módon támadt rájuk, mert az üzletszabályok ellen vétettek, hogy saját életüket igyekeztek megmenteni. De hát ez már a hivatalos czopf tartozéka. A koci a glogováci állomáson teljesen porrá égett.

A kidőlt fa halottjai. A tenkei erdőben — mint levelezőnk jelenti — megrázó szerencsétlenség történt tegnap délelőtt. Ot vasandi legény kiment fát vágni. Egy hatalmas tölgy ledöntéséhez kezdtek s csakhamar körül is vágták, de a faóriás éppen ellenkező irányban dőlt ki és a közelben lévő Czent Mikolát s Csurka Mihályt maga alá temette. Mindketten szörnyet haltak. Két legényt a kidőlt tölgy súlyosan megsebesített s ezeket eszméletlen állapotban szállították Tenkére. A vizsgálatot azonnal megindították.

SZÍNHÁZ.

Uj színmű. Makó Lajos igazgató dr. Fényes Samunak, a Kurucz Feja Dávid szerzőjének új színművét: *Bacsányit*, előadásra megszerezte. A darabból a szerepeket már kiirták s közelebb a próbákat is megkezdik.

Volt nekem egy kapukulcsom. Így kezdődik az a népdal, melyet Pápay Lajos, szintársulatunk fiatal tagja irt és zenésített meg. A népdal muzsikája fülbemászó, szövege magyaros, ötletes és

bizonyára hatást fog kelteni az „Egy görbe nap” vasárnap délutáni előadásán, a hol Krémerné Hegyi Lili éneklie el a dalt.

Pervesztes primadonna. Bizonyára emlékezetében van még a közönségnek az az érdekes pör, melyet Szalkai folytatott Szelestei Elza színésznő ellen szerződés-szegés miatt. A miskolczi járásbírószék Szalkait azon indokkal, hogy alperes kiskoru, keresetével elutasította. A miskolczi törvényszék felebezési tanácsa azonban megváltoztatta az ítéletet és helyt adott Szalkai keresetének.

UJDONSÁGOK.

A Csokonai-Kör választmányi ülése.

Debreczen, február 13.

A Csokonai-Kör tegnap délután Komlóssy Arthur elnöklésével választmányi ülést tartott, amelynek legérdekesebb tárgya Jászi Viktor dr. indítványa volt. Akadémiánk tudós professzora a debreczeni sajtó munkásainak egy régi, de a körülmények miatt tárgyalás alá sem került eszméjét, a szabad lyceumot vitte a Csokonai-kör elé. Rossz helyre vitte Ha Jászi dr. ismerős lett volna helyi viszonyainkkal, akkor egészséges eszméjét nem boesájtotta volna az irodalmi kisededővő elbirálása alá. Hiszen Debreczenben mindenki tudja, hogy a Csokonai-kör ilyen dolgokban az irodalmi és társadalmi konzervativizmust szokta képviselni. Az ülés lefolyásáról tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Jelen voltak: Komlóssy Arthur elnök, Diesőfi József, Ferenczy Gyula, dr. Bartha Béla, Aezél Géza, Jászi Viktor, dr. Kardos Albert, Hamar László, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Arvay Béla.

Jászi Viktor indítványa.

Jászi Viktor jogtanár előterjesztése volt az ülés első tárgya. — A szabad lyceumról beszélt meggyőző érveléssel és komolysággal. Szerinte a Csokonai-kör egyik hivatása a nép helyes és okos nevelése és ezt szabad lyceum által véli elérni.

Jászi Viktor előterjesztése élénk vitára adott alkalmat. A vita eredménye a Csokonai-kör konzervativizmusának tükre. Kimondták, hogy az eszmét pártolják, de azt előzőleg meg kell ismertetni a debreczeni közönséggel. Hadd tanuljon bele a civilizációba előbb a debreczeni közönség, mert csak akkor fogja megérteni, hogy mi a szabad lyceum.

Érdekes, hogy milyen indokolással fogadták el Jászi Viktor indítványát:

Tartson előbb Jászi Viktor a Csokonai-körben felolvasást a szabad lyceumról, magyarázza meg, hogy mi a lyceum ezélya. A mikor ez megtörténik, a Csokonai-kör egy bizottságot fog kiküldeni, a mely aztán nagy körültekintéssel fog tanácskozni arról, hogy vajjon az ősz folyamán lehet-e előadásokat tartani Debreczen közönségének.

Ugy hisszük, hogy Jászi Viktor nem várta ezt a határozatot, a mikor indítványát megokolta a Csokonai-kör választmánya előtt. Ő mindenestre azt hitte amit mi is hittünk, hogy a kör a legnagyobb lelkesedéssel áll a kibontott lobogó nemes jelző szava alá. Hogy ez nem így történt, az csak a Csokonai-kör hibája, amely úgy látszik, majd a jövő őszszel fog csak komolyan gondolkozni az eszme helyes és okos volta felett.

A Kazinczy pályázat.

Az ülés másik érdekes és fontos tárgya a Kazinczy pályázat eredményének kihirdetése volt. Két tételért versenyeztek ez évben a pályázók. A prózai tétel *Debreczen irodalmának 1848-tól 67-ig való ismertetése*, a költői pedig *egy magyar történelmi monda verses feldolgozása* volt. A bíráló bizottság tagjai voltak: Géresi Kálmán, Kardos Albert dr., Gulyás István dr., Boldizsár Kálmán dr.

A pályázat eredménye a bíráló bizottság jelentése szerint nem elégíti ki a követelményeket.

A Debreczen irodalmi életét ismerető munka a bírálók jelentése szerint sok buzgósággal íródott meg, de nagy fogyatkozásai szembetűnők. Nagyon sok téves adat van benne és inkább kompiláció, mint irodalomtörténeti munka. A bírálók mégis megakarják a szerző buzgóságát jutalmazni azzal, hogy a pályadíj felét javasolják kiutalni.

A költői pályázat talán még eredménytelenebb. Egyik pályázó sem értette meg a pályázat tulajdonképeni célját. Legjobb mégis *A három arkangyal* című pályamű, ezt a második díjjal javasolja jutalmazni a bíráló bizottság.

Élénk eszmecsere követte a bíráló bizottság előterjesztését s végül abban állapodott meg a választmány, hogy azt egyhangulag elfogadja s ilyen értelemben terjeszti a Kaszinó választmánya elé. A jellegű leveleket ugyanis a Kaszinó választmánya fogja felbontani, ekkor fog nyilvánosságra kerülni a pályanyertesek neve.

A Telegdy-pályázat kitűzése.

Titkos és nem titkos drámairók ismét aratáshoz közelegnek. A negyedik év letelt, hogy boldog emlékü Telegdy alapítványának a kamatát elnyerte Lovassy Andor a *Kis püspök* című vígjátékával. Az alapító levél értelmében ki kell tüzni minden negyedik évben a pályázatot. A választmány ülésének ez volt a harmadik érdekes és fontos tárgya. Természetes dolog, hogy ilyen fontos és messze kiható irodalmi kérdésben nem dönthetett azonnal a választmány. Határozatba ment, hogy a pályázat feltételeinek, a pályázatra kiírandó műfajnak meghatározására Komlóssy Arthur elnöklésével Ferenczy Gyula dr. és Kardos Albert dr. tagokból álló bizottság küldetik ki. A pályázat rövid idő alatt közö teszi a pályázat feltételeit.

A jövő évi pályázatok.

A választmány a jövő évre a következő pályázatokat tűzte a Kazinczy-tételre:

I. Kölesy Ferencz szónoki műveinek rethorikai és irodalomtörténeti szempontból való tárgyalása.

II. Ballada a Rákóczi-korból.

Az ülés az új pályázat kitűzése után véget ért.

* **Az állategészségügyi kerületek felállítására.** A földmivélségi miniszter január hó 31-én kelt iratában Debreczen város 9569 négyszögkilométert kitevő határának kilencz állategészségügyi kerületre való felosztását engedélyezte. A kilencz kerület a következő: 1. Hortobágyi kerület. 2. Elep-hegyesi kerület. 3. Ondódi kerület. 4. Macsi kerület. 5. Városi kerület. 6. Cserei kerület. 7. Erdőségi kerület. 8. Bel-

legelő kerület. 9. Szepes-ebesi kerület. A miniszter a körzeteket e hó 15-től kezdve lépteti életbe. A miniszter emez intézkedése örömet kelt a debreczeni gazdák körében, mert február 15-től kezdve esetleges sertésvész esetén nem rendelik el a zárlatot az egész városra, hanem csak az illető kerületre, a hol a vést konstatálták. A többi vészmentes kerületekből szabad lesz a szállítás.

* **A számonkérőszék vége.** A számonkérőszék, a mely Puky Gyula főispán elnöklésével két napon át folytatta működését a városházán, tegnap bezárta tevékenységét. A bizottság egyértelműleg megállapította, hogy a városi hivatalok ügymenetele mintaszerű, restancia egyik ügyosztálynál sem volt.

* **Áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter Török Zsigmond kismérnököt a nyiregyházi államépítészeti hivataltól Székelyudvarhelyre, Hoffmann Sándor kir. mérnököt Udvarhelyről Nyiregyháza helyezte át.

* **Hírek az ipartestületről.** Tóth Kálmán elnök és Tóth jegyző, tegnap délután Nagybányára utaztak, hol résztvesznek az ottani ipartestület ünnepélyes megnyitásán. A nagybányai ipartestület tudvalevőleg a debreczeni társtestület mintája szerint szervezkedett. — Az ipartestület évi jelentését iparosaink bármikor átvehetik. Az elnökség azért is kéri a jelentések átvételét, mert közeledik a közgyűlés, amelyen minden iparosnak teljes tájékozottsággal szükséges megjelennie.

* **Az akadémia ifjusága és a magyar tánczok.** Az akadémia ifjusága, jogászok és theologusok körülbelül negyvenen gyűltek össze értekezletre, a melyen a magyar tánczok tanulása képezte megbeszélés tárgyát. A Görömbey Péter szenior elnöklése alatt tartott értekezlet helyeselte a felvetett eszme megvalósítását s hat tagu bizottságot küldött ki az ügy előkészítésére s arra, hogy a tánczok tanulásához hölgyeket kérjenek fel. A felkéréseket hétfőn kezdik meg s rá egy hétre a tánczórák is kezdetüket veszik.

* **A debreczeni czipész kongresszus.** Az ez év nyarán Debreczenben tartandó czipész kongresszus és kiállítás ügyében e hó 15-én nagygyűlés lesz Budapesten. A gyűlésen ipartestületünket Tóth Kálmán jegyző és Weidner Gusztáv előjárósági tag képviselik. Ugyanezen napon az ipartestületek központi bizottsága is ülésezik a fővárosban. Ekkor referálják el a nagyváradai iparos kongresszust is. Az ülésen Tóth Kálmán ipartestületi elnök is jelen lesz.

* **Államsegély egy debreczeni gyárnak.** Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter, a pénzügyminiszter hozzájárulásával, az 1899-ik évi XLIX. törvény-cikkben meghatározott állami kedvezményeket Halász János és társai kötőszövő-gyári telepe részére, 1901. november 2-ától kezdődőleg hat évre engedélyezte.

* **Utozáink kőanyagának szállítására.** Debreczen város, az utcák és terek burkolatának fentartásához és to-

vább építéséhez szükséges kőanyag szállítására már régebben pályázatot hirdetett. Ot pályázó közül legkedvezőbb ajánlatot a korláti bazaltbánya és Reichmann Armin debreczeni vállalkozó nyújtotta be. Az előbbi 94,880 koronáért, az utóbbi 73,662 koronáért volt hajlandó a kőanyag szállítására. A város Reichmann ajánlatát fogadta el.

* **Kávéház a Nagyerdőn.** Debreczen egyedüli nyári szórakozó helyének, a Nagyerdőnek látogatottságára befolyással lesz az a határozat, melyet a városi tanács tegnap hozott. Németh András, a „Bika” szálloda bérlője azzal a kérelemmel fordult a városhoz, adja ki bérbe a régi lövölde épületét, a hol ő kávéházat és czukrázdát akar létesíteni. A tanács tegnap foglalkozott Németh kérelmével és azt határozta, hogy a jövő nyártól 10 évre 1000 korona bérösszegért kiadja Németh Andrásnak a régi lövölde helyiséget. Az átalakítást, valamint a légszesz berendezést a bérlő eszközli. A tanács eme elhatározását bizonyosan örvendetesen veszi a közönség, mert így teljesülni fog az évek óta hangoztatott óhaj, hogy este, mikor a legnagyobb szükség van, nem lehet menni a Nagyerdőre, mert a park setét Most ez megszűnik, mert a régi lövölde előtti tágas és szép teret nagy ivlámpákkal látják el, a melyek messze bevilágítják az egész parkot.

* **A városi szolgazemélyzet ruhája.** A városi szolgazemélyzet számára szállítandó ruhák mintáját ma délután fél négy órakor fogják megvizsgálni Veesey Imre főjegyző hivatalos helyiségében.

* **Tagjelölések az ipartestületen.** Az ipartestületen tegnap a szabók és a körékgyártók szakosztálya tartott előjárósági tag-jelölő gyűlést. A szabók rendes tagul ismét Szedlák Józsefet, pótagul Matula Ede nőszabót; a kerékgyártók rendes tagul ismét Ungvári Mihályt, pótagul Erdődi Józsefet jelölték. Holnap a lakatos és asztalos szakosztály ülésezik.

* **Elfogott betörők.** A város alatt, a Téglavetőben táborozó cigányok valóságos rémekké nőttek ki magukat. A marezona alakú, félelmetes természetű és izmos erejű cigányok éjjelenként messze bekalandozzák a közeli vidékeket s megjelenésükkel rettegésben tartják a lakosságot. — Egymásután követik el a legvakmerőbb rablásokat és betöréseket, mely után — mint biztos helyre — ismét a Téglavetőbe húzódnak vissza. Ha véletlenül egyre gyanuja van a csendőrségnek, egyszerre tiz cigány is akad, a ki eskü alatt igazolja a gyanuba fogott cigány alibéjét. — Bünyelt meg egy aranyért sem lehet náluk megtalálni egyet sem, mert a zsákmányt azonnal szétosztják egymásközött s ha baj van elássák, vagy megsemmisítik. Így aztán roppant megnehezítik a csendőrség munkáját, mert a ravaszágáról és fűfáng-

járól általánosan ismert cigány népséget nagyon nehéz tetten érni. Hanem a csendőrség azért néha-néha igen jó fogást csinál köztük. Tegnap például két tagját fogta el a bandának. Lakatos Józsefet és Rostás Adámot. Mindkettő többszörösen büntetett, hirhedt betörő, a kik legutóbb Tisza-Csegén vendégszerepeltek egy nagyobb betörésben. A királyi ügyészség már régen keresi, a csendőrök csak tegnap tudták elfogni. Azonnal át is adták az ügyészségnek.

* **Az ispotályi óvoda megnyitása.** Járványos betegségek miatt eddig zárva voltak egyes óvodák. Most, hogy a gyermek betegségek járványos jellegüket elveszítették, ezeket az óvodákat újból megnyitják. Az ispotályi óvoda már e hó 16-án, azaz hétfőn megnyílik.

* **A tadjigás büne.** Lopás miatt emelt panaszt a Lusztig és Bán-czég tanulója, akitől állítólag egy talyigás tiz koronát lopott el. Nevezetesen egyútt szállítottak tegnap egy csomó árut a Varga kertben lakó Rottmann szatóeshoz. Az áru átadás után Rottmann kifizette az érte járó díjját s míg a tanuló az apró pénz olvasásával foglalkozott, a talyigás az alatt két darab öt koronást elesipett a gyermek orra elől. A gyanúsított talyigás ellen megindították a vizsgálatot.

* **Izgága favágó.** Virágos hangulatban a Csapó-utezán ballagott tegnap este hazafelé Kozma Sándor favágó Ugy látszik, hogy a gépfűrész nem ütött valami nagy részt a zsebén, mert jutott neki a napszámból borra is. Bizonytalan léptekkel haladt a Csapó-utezán egész a 75. sz. házig, ahol bezörgetett. A házlakói valószínűleg már mindannyian otthon voltak és idegent sem várhattak, mert nem igen siettek a kapunyitással. Kozma Sándornak azonban elfogyott a türelme és a nála lévő fejszével kezdte döngötni a kaput és bizony nem igen nézte élével üt-e vagy nem, hanem ütött, de olyanokat, hogy a kaput beverte. Az éles fejszével hatalmas részt ütött már rajta, mikor a házbeliék is odamentek. Ekkor derült ki, hogy Kozma Sándor nem is ott lakik. Az izgága favágót rendőrral bekísértették.

* **Csendőri hírek.** Juhász Imre debreczeni, telekházi tanyai lakostól eséldeje, Varga Mária egykei leány 12 koronát és ruhaneműt lopott el. — Makai Gáspár ohati földműves eszmájával nagybetegre rugdosta Nagy Borbálát, aztán négy társa segélye mellett súlyos testi-sértéseket ejtett Nagy János ohati gazdán. — Balogh Mihály hajdu-dorogi lakost Szalka Mihály idegen ház udvarán botjával hátulról orozva leütötte. — Czifra György dorogi legény nagyon kemény ember. Tegnap is verekedést rögtönzött a főútezen és részfokosával egyszerre négy társát, köztük egy asszonyt vert meg súlyosan ő maga is megsebesült a harcban, melynek a csendőrök vetettek véget. — Virágos Lajos nádudvari lakostól Bakonyszegi Sándor és Husi József 5 zsák árpát loptak. De a gazda is bajba került, mert kiderült, hogy Husi vallomása szerint tavaly ő is részt vett egy nagyobb falopási manőverben. — Id.

Bagi József kabai gazdától unokája, Borbély Máté egy mázsa tengerit lopott. — Fisch Ignác nagylétei földbirtokosnak vámospéresi birtokán leégett egy 600 korona értékű szalmakazla. A tűz Gonda István suhanczgyerek gondatlanságából keletkezett. — Németh Pál őrsvezető elfogta Balogh Imre cigányt, aki a téglavető-telepen nemrég kilőtte egyik pajtásának a szemét. Balogh már börtönben van.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Bujdosó Erzsébet ev. ref. 5 éves; Kaufmann Jolán ev. ref. 3 hónapos; Tájai József ev. ref. 1 napos.

* **Különféle halak** érkeztek ma a Márkus Jenő éttermébe. Ugyancsak ma *vad sertés, hizlalt husok*, stb. Korona á la Pilseni sör folyton friss csapolásban. Ma Kiss Béla zeneestélyt tart.

* **A katonazenekar hangversenye.** A katonazenekar vasárnap este Márkus Jenő éttermében hangversenyt rendez.

TÁVIRATOK.

A hercegprimás születésnapja.

Budapest, február 12. Vaszary Kolozs hercegprimás tegnap ünnepelte teljes csöndben 74-ik születése napját. Az agg egyházfejedelemet ez alkalommal számosan üdvözölték. A nagyszámu papságon kívül megjelentek nála *Széchenyi* miniszter, *Lobkovitz* herceg, *Márkus* főpolgármester, *Császka* érsek, számos főispán, hatóságok és egyesületek testületileg tisztelegtek. Délben disztribúció volt.

Választási mozgalom.

Budapest, febr. 12. A megüresedett galanthai kerületért előreláthatólag heves harc fog folyni. Az országgyűlés három pártja kél egymással sikra. A szabadelvű, Kossuth-párt és a néppárt. A függetlenségi-párt *Polónyi* Gézát, a néppárt *Kozma* Sándort, egy ottani földbirtokost léptetett fel. A szabadelvűpárt egy küldöttsége jött tegnap délelőtt *Szell* Kálmán miniszterelnöknél, azzal a kérelemmel, hogy beszélje rá gróf *Eszterházy* Mihályt a jelöltségelfogadására, mely esetben a szabadelvűpárt győzelmét biztosra vehetnék. *Szell* ezt megígérte.

Kitüntetett ujságíró.

Budapest, február 12. Rövid időközben már a második hirlapíró kitüntetéséről kapunk hírt. *Rákossi Jenő*nek főrendiházi taggá való kinevezetése után a király kitüntetésre méltatta *Sturm Albert*t. *Sturm Albert*, mint a félhivatalos Budapesti Tudósító könyvomatias lap szerkesztője kitünő szolgálataival rászolgált a legmagasabb kitüntetésre és elnyerte a *Ferencz József*-rend tisztí keresztjét. *Sturm Albert* mint rokonszenves ujságíró és kiváló publiczista, nagy népsze-

rüségnek örvend a kollegák közt, akiket a király eme újabb kitüntetése őszinte örömmel tölt el.

Felmentve a gyilkosság vádjától.

Székesfejérvár, február 12. A *Bernáth Julia* magánzónó meggyilkolásával vádolt *Krausz Vilmos* ügynököt az esküdtbiróság ma felmentette.

Várkonyi az esküdtbiróság előtt.

Budapest, február 12. Az agrár szocializmus hirhedt apostola: *Várkonyi István* budapesti háziúr, aki harmadéve izgatásával csaknem lángba borította az alföldet, ma állott az esküdtbiróság előtt. Vele együtt került a bíróság elé leánya is, a ki atyja termékeit segített sajtó alá rendezni s a ki időközben *Hegedüs Aladár* miniszteri segédfogalmazó felesége lett. Az esküdtbiróság *Várkonyit* két havi államfogházra és 200 koronára ítélte, a leányát pedig felmentette.

A Balkán-ügy a Reichsrathban.

Bécs, február 12. A bécsi Reichsrath mai ülésén *Eisenkolb* és társai interpellálták a miniszterelnököt a Balkán mozgalmak ügyében. Az interpelláló szerint minden jel arra mutat, hogy Macedóniában felkelés tör ki. — Alapos a gyanu, hogy a felkelést Ausztria-Magyarországból szítják. *Goluchowszky* külügyminiszter élén egy hatalmas párt Nagy-Lengyelországot akarja helyreállítani, ezért kergetik a monarchiát egy nagy háboruba. *Goluchowszky*ék a zavarosba akarnak halászni. Különösen gyanus, hogy napok óta tanácskozások folynak a legfőbb katonai és pénzügyi körök bevonásával. Az interpelláció nagy feltűnést keltett s holnapra várják *Körber* miniszterelnök válaszát.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, február 12. Készáruüzlet valamivel kellemesebb. Határidőüzlet változatlan tartós. Jegyzetett: buza ápril 7.61—62, rozs ápr. 6.12—13, zab, ápr. 6.07—08, tengeri májusra 6.18—19, tengeri júliusra 6.20—21.

Mangra helyett Papp János.

Arad, február 12. A nagyváradi görög szertartású püspökség betöltésére, mivel a király *Mangra Vazul* ismert agitátort és magyarfaló megválasztását nem hagyta jóvá, új választást rendeltek el. Az új választást tegnap tartották meg Aradon, melynek eredménye, hogy *Papp Jánost* a

nagyváradai püspöki helynökül 16 szótöbbséggel Hamza Agostonnal szemben püspöknek választották. Papp János a Mangrapárt diadalát jelenti.

Zsarolással vádolt bíró.

Budapest, február 12. Soós bíró ügyében Sárkány vizsgálóbíró befejezte az előzetes vizsgálatot és Soós ellen megvesztegetés büntettségért elrendelte a vizsgálatot. Sewarez Abraham ügynököt azonban szabadlábra helyezte. A királyi ügyész felebbezést jelentett be a végzés ellen.

A szász udvar regénye.

Budapest, február 12. Lujza, szász trónörökösne ügyében a drezdai miniszterium határozatot hozott, hogy a trónörökös házasságát kitűri az udvari anyakönyvből. A trónörökös házassága ezzel teljesen megszűnik és Lujza hercegnő viszonya az udvarban elintézésre nyer. A trónörökös önkéntes adományban évjáradékot biztosít a számára, mivel ezt Lujzának követelni nincs joga. — A szigorú ítélet közlésével Lachenal ügyvédet bízták meg, aki ma utazott el Genfbe, hogy Lujza hercegnővel, aki jelenleg nagy betegen fekszik egy szanatóriumban, az ítéletet közölje. Tekintettel azonban állapotára, az indokolást elfogja hallgatni. Egy genfi távirat pedig az jelenti, hogy Giron tanár Wölfling Lipóttal Genfben érkezett és látogatást akart tenni a hercegnőnél. A szanatórium igazgatójának azonban ama kijelentésére, hogy sem most, sem a jövőben nem engedi meg a látogatást, eredmény nélkül távozott és visszautazott Brüsszelbe.

Salzburg, február 12. A drezdai ítélet megokolása nagyon kinosan érintette a toskániai udvart.

Genf, február 12. Lachenal negyedóra hosszúra beszélgetett Lujza hercegnővel s közölte vele az ítéletet. Lujza megelégedve az ítélettel kijelentette, hogy most már nem sokáig marad a szanatóriumban.

A szófia kormány panasza.

Szófia, február 12. A bulgár kormány jegyzéket intézett a nagyhatalmakhoz, melyben panaszkodik a török kormány eljárása ellen. Az utóbbi napokban ugyanis nagyobb mennyiségű török csapatot koncentráltak a bulgár határra. A török csapatoknak a határon való összpontosítása nagyban nyugtalanítja a bulgárokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A márciusi esküdtbírák.

Sorsolás a törvényszéken.

A kir. törvényszék egyik tanácsa már kisorsolta a márciusi havi esküdtbírákat. A tanács elnöke dr. Szűts Miklós volt; szavazóbírák dr. Szeőke és Kolbenhayer Kálmán. A kir. ügyészséget dr. Galánffy János, az ügyvédi kamarát Nagy Sándor képviselte.

A törvényszék a következő esküdtbírákat sorsolta ki márciusi havára:

Rendes esküdtbírák: Lovász János bankhivatalnok, Füleki Pál gyógyszerész, Szakácsi András sertéskereskedő, Ernst Ede kereskedő, Csengeri Ferencz terménykereskedő, Pusztay Sándor magánzó, Németh András vendéglős, Csapó Péter földműves, Falk Armin gyáros, Kövesdi (Bilkei) Imre gazdálkodó, Regézi Vilmos földbirtokos, Orosz István gazdálkodó, Király István gazdálkodó, Gulyás Géza bádógos, Mezey Gyula kereskedő, Kovács Lajos tan. képző igazgató, Füvessy Lajos kuffuró, Csieső Lajos kereskedő, Erdey István kovács, Marjalaky Sándor építész, Klein Miksa kereskedő, Rosenberg Adolf szállodás, Flegler György vasbutorgyáros, Markovics Károly bizt. tisztviselő, Fekete István gazdálkodó, Horváth József, sertéskereskedő, Sarkady István gazdálkodó, Labonez Mihály tanár, Piros Béla lakatos, Kovács Péter sertéskereskedő.

Pótesküdtbírák: Csóthy Lajos bádógos, Janatka Lajos műkerész, Szathmáry József szücsmester, Tóth Árpád zenetanár, Leszkay Ferencz magántisztviselő, Seres Lajos fazekas, Liptay József asztalos, ifju Bészler János vaskereskedő, Toller István gazdálkodó, Mandel Zsigmond keresk. ügynök.

§ Százhusz szekér tuskó. Dr. Szentpályi Béni orvosnak fancesikái birtokáról százhusz szekér tuskó tűnt el az őszön. A lopást Kovács András, a felesége aztán Andirkó Gábor, özv. Tiszai Mihályné és Kovács Lajos követték el, a kik az apránként ellopott fát Debreczenbe hozták és itt poton áron eladogatták. A törvényszék tegnap kezdte tárgyalni ez ügyet. Az első nap a beidézt 30 tanu kihallgatásával telt el. A törvényszék elnöke dr. Oláh Miklós, szavazóbírák Tatay és Balogh. A vádat hatóságot dr. Udvarhelyi Dezső képviseli.

§ Gondnokság. A debreczeni törvényszék Siket György balmazújvárosi napszámost tehetetlensége miatt gondnokság alá helyezte.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Halál a templomban.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsben, a Szent István templomban tegnap délután istentisztelet közben, egy Roméise Sándor nevű 70 éves öreg ember hirtelen rosszul lett és meghalt. Szívszélhűdés ölte meg.

× **Meddig tart az obstrukció.** (Éjjeli express tudósítás.) Ha valaki, úgy Széll Kálmán érdeklődik legjobban az iránt, hogy a képviselőházban tartandó obstrukció mikor ér véget. Ezt bizonyítja az is, hogy a függetlenségi párt előkelőbb tagjaitól

több ízben kérdezteti, hogy meddig tart a vita. A miniszterelnök legutóbb Thaly Kálmánt faggatta, aki így válaszolt: „Egy hónapig bizonyosan, két hónapig esetleg, három hónapig talán.”

× **Megmérgezte gyermekeit.** (Éjjeli express tudósítás.) Odesszában a törvényszék négy napi tárgyalás után halálra ítelt egy Rernowa Anna nevű 23 éves eselédet, a ki két gyermekét megmérgezte. A törvényszék 79 tanut hallgatott ki.

× **Rendőrbiztos a német birodalmi gyűlésen.** (Éjjeli express tudósítás.) A parlamenti viharok megfékezésére furesa indítványt nyújtott be a német birodalmi gyűléshez egy német hivatalnok. Ha elfogadják a szólásszabadság elnyomására irányuló javaslatot, akkor a német parlamentben a jövőben rendőri erőszak lesz a korlátlan hatalom. Valószínű azonban, hogy a komikus indítványt félredobja a német parlament. Az indítványról a következőket táviratozzák Berlinből: A birodalmi gyűlés kérvényügyi bizottsága tegnap egy érdekes ügyben hozott határozatot. — Ugyanis Egy Sparmer nevű darmstadti hivatalnok javaslatot tett a birodalmi gyűlésnek az elnök hatalmának gyarapításáról. Azt indítványozza a többek közt, hogy szükség esetében tüzzék ki az elnöki emelvény fölé a fekete zászlót, amihelyt ez megtörténik, azonnal lépjen be egy rendőrbiztos két rendőrrel s ettől fogva a rendőrbiztos veszi át a tárgyalás vezetését. A míg a rendőrbiztos elnököl, megszűnik a képviselők immunitása. A többség komolyan vette ezt a kérvényt és a baloldal tiltakozása ellenére a házszabálybizottsághoz utasította.

× **Sikkasztó városi pénzeszedő** Pécsről táviratozzák, hogy ott Königstein József városi pénzeszedő 4000 korona elsikkasztása után megszökött. Königstein a város követeléseit szokta volt magánosoktól felvenni. A beszedett pénzzel azonban az utóbbi két napon nem számolt el s így történhetett meg, hogy ennyi pénz maradt nála. Szökéséről értesítették a budapesti rendőrkaptányságot, a mely megtette a sikkasztó elfogatására a kellő intézkedéseket. Königstein József magas termetű egyén, hosszasan barna arca van és kecskeszakált visel.

CSARNOK.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folytatás.)

Charlton orvos nem volt aképen hangolva, hogy ily jellemű ellenesséval metafizika felett vitázzék s hagyta őt tovább elmélkedni, miközben ez embernek kitűnő szellemi képzettségét, — habár az rossz irányra volt is terelve, nem győzte eléggé bámolni. Milburn a megtestesült skeptizmus volt. Ő mindent kétségbe vont, erényt, becsületet, lelkiismeretet, minden csak üres hang volt ő előtte és e nézetét ő egész meztelenségben és önmegelégedéssel nyilvánította, mi a doktorban borzadást idézett elő.

Kiüríték az üveget és elhagyták a termet. Charlton orvos eleget ivott, hogy meglehetősen jó kedve kerekedjék, anélkül azonban, hogy részeg lett volna. Mindenesetre a bor behajtásának lehet tulajdonítani, hogy ő oly indítványt elfogadott, melyet más állapotban bizonynyal visszautasított volna.

Hanem mi már eleget beszéltünk ma este matematikáról, — szól Milburn az utcára kisérve. Mit mondana ön ahhoz, ha hozzám mennék föl, hol egy finom havanna szivarral szolgálhatok és sok ritkaságot mutogathatok meg.

Reginald már többször megígérte, hogy öt lakásán meglátogatja és most a bor is rábeszélő hatással bírt. Tetteinek komoly megfontolására képes nem lévén, elfogadta a meghívást.

Milburn karon fogta és gyors léptekben haladtak ama ház felé, a grand-street bejáratánál, melyet a doktor már ismer, még abból az időből, midőn onnan Milburnt és kíséretét, hogy a grenwich-streeti lebuiban Welforddal találkozhasanak.

Ez igénytelen ház szobái elegánsul voltak felszerelve, az a melyikbe a házi ur Reginaldot bevezette, inkább valamely delnő boudirjához hasonlított, mint férfiszobához. A padolatot pompás szőnyeg fedte, a falakat drága aranyozott biborkárpit takarta, az ablakfüggönyök a legnehezebb selyemből voltak s mindez izlésteljes fényt a pompás rózsafa butorzat egészíté ki, mely négy légszesz lámpától volt megvilágítva.

Milburn a pamlagra ülteté vendégét, eléje rakott egy rakás szivart s mellette foglalt helyet.

(Folyt. köv.)

A Józsefstadti kőkoporsó.

Rablánczon a hazáért.

— Irta: FARKAS EMŐD. —

— Folytatás. —

De az emberek rémült kiáltozásában, a le- s felrohanók rekedt zsvijában, a tüztajtékot szóró lángok tengermorajában elhalt az ő hangjuk s dörömbölésük csak tücsökcsiripelésnek tetszett.

— Itt sülünk meg elevenen, — mondták a rabok, hideg verejtéküket törölgetve, — ha szándékosan megfeledekzenek rólunk.

— Feszítsük ki az ajtót, — szóltak a fiatalabbak s vállukat a tömör tölgyajtónak vetve teljes erejükből kifelé nyomták, de azon vastag keresztvas volt s egy szikrát se engedett.

E közben az égő ház tetőgerince behorpadt, a recsegő-ropogó gerendák a lobogó lánguszályokkal egymásra roskadtak s a sívító tűznyelvek villogó hegyüket ablakaik felé oltogatták. A keresztgerendák tompa zuhanással estek a padlás pernyetengerébe, amely hirtelen fölesapott, mint a föld méhéből kilökött lávatűz.

A messze kinyuló léczek és gerendák széles tűzkoszorukat himbálták feljűk s az ablakellenző deszkák is pattogni kezdtek. Folytó és vakító füstfelleg tödült be s a foglyok nem törődve a perzselő hőséggel, széttört széklyákkal verték le a tüzet gerjesztő deszkákat.

Aztán megint az ajtóhoz rohantak s a széklyákkal kezdtek dörömbölni.

Egyszer csak hangokat hallanak az udvaron. Gyorsan elhallgattak s figyelni kezdtek.

— Ezredes ur, — hallották egy tiszt harsányhangu jelentését, — a veszedelem oly nagy, hogy a fogház minden pillanatban lángba borulhat. A katonák nem állják fent a hőséget s kénytelen voltam lerendelni őket.

— Nos aztán, förmedt rá az ezredes, a kinek most is annyira keresztbe állt a szeme, hogy egész testével a földre kívánczozott.

A foglyok erre újból elkezdtek döngötni, verni, rugdosni az ajtót, hogy

a tiszt figyelmét még jobban magukra irányítsák.

— Hallja, ezredes ur, a foglyok se állják már a hőséget, a szélvihar mind arrafelé veri a lángokat s a tűz minden pillanatban belekaphat ezelláikba.

— Hát én tehetek róla, ha belekap, én csak nem fújhatom el onnan, mint a szivarfüstöt. Kettőztessék meg az őrséget, hogy a nagy zürzavarban meg ne szokhessenek.

— De, ezredes ur, előbb ki kellene bocsátani őket, mert ha a tető lángba borul, akkor már meg nem menthetjük őket.

— Hát süljenek meg, — bögte a megrészegült barom, — én csak nem ereszhetem szélnek e veszedelmes forradalmárokat.

A foglyok elképedve néztek össze. Arcukat halálos düh sápadtsága öntötte el, szemükben a harag, a gyűlölet és a kétségbeesés villámai keresztettkék egymást. Kezüket ökölbe gyurva, habzó szájjal rohantak az ajtónak, mint a kettreczüket szétvetni készülő fenevadak.

— Örületes gazság, — sziszegtek dühtől reszkette, — hisz ez a vén lator nem ember, hanem lebunkózni való veszett eb.

— Megérdemelné, hogy a tűzbe vessék, — mondogatták fogcsikorgatva mások, mialatt lázasan nekigyürközve újabb elkeseredett ostromra készültek.

Az izzó pernyezápor most már át-tüzesedett homokfelhőként zudult be a vasrostélyos ablakokon s kénytelenek voltak becsapni az üvegtáblákat, a mikre a széltől lefelé esavart lángkévek úgy hányták a lobogó üszköket, mint a cséplőgép a szalmát.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, pénteken, 1903. február 13-án:

Az agglegények.

Vigjáték 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Chavenay	Klenovits Gy.
Clemence, neje	Hahnel A.
Du Bourg	Nagy Dezső
Rebeka neje	Jeszzenszkiné
Troenes	Virágháti L.
Louise, neje	Menszáros M.
Antoinette, Chavenay huga	Csige Ilonka
Nanteya	Palágyi Lajos
Mortemer,)	Pataki Béla
Clavieres,) agglegények	Sebestyén G.
Veaucourtois,)	Krémer J.

Holnap, szombaton, február hó 14-én, bérlet 117 ik szám „C“

SAN-TOY.

Khinai-daljáték 3 felvonásban.

Gerő József

vizvezeték, fürdőszoba, clostettek, mosdóasztal stb. berendezési vállalata. Debreczen, Hatvan-utca 18.

Építésszek és építetők

figyelmébe!

Van szerencsém a tekintetes építész és építőmesterek, valamint a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni és értesíteni, hogy 10 év óta fenálló, hét év óta pedig gőzerőre rendezett asztalos műhelyemet újabb, nagyobb munkaerőt bíró gépekkel pótoltam, mely által azon helyzetben vagyok, hogy nagyobb építkezéseknél szükséges munkálatokat is elfogadhatok, elvállalok ezenkívül portál építéseket, bolti-, kávéházi berendezéseket, a legjutányosabb árak mellett.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel

KALÁSZY KÁLMÁN

asztalosmester,

Kasza-utca 6-ik szám.

Alkalmi vétel

az új szőnyegházban.

Egészen jó minőségű futó szőnyeg mt 25 kr.
Tapestry futó szőnyeg 95 „
Nyírott futó szőnyeg 1.50 „
Egy 200 cm. széles és 300 cm. hossz Finom Tapestry szőnyeg 14 frt 45 kr.
Ágyelő szőnyeg drb. 45 kr.
Butor szövetek óriási választékban metre 42 kr. kaphatók:

Bosznay J. és Társa

új szőnyegházában

Debreczen, Kossuth-utca II. sz.

Szépség, szépítés, a jóizlés követelménye.

Matild krém, zsir és olajmentes, kitünő szer az arczbőr tisztítására, kitünő gömbölyítő és ránczfedő 1 tégli 1 korona.

Matild arczenőcs, a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arczsört, porzsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 korona, nagy tégli 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimitására 1 tégli 4 korona.

Matild arczsépitő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz construálva.

Matild puder, ásványi anyagoktól ment, ártalmatlan, 3 színben, dobozza 1 és 2 kor. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild“ műlaboratoriuma (a párisi laboratoire cosmetique „Matilde“ mintájára alapított 1895-ben, Budapest, Nefelejts-utca 23. szám.)

Budapesten: Törökúti. Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárában.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Czápa levele van.

Fiatal hölgy ösmeretségét óhajtja fiatal ur. levelet kér „barátság” főposta, postrestante.

Eladás.

Halkonzervek, valódi emouthali és minden fa csemegé stb. friss, kapható ifj. Czeglé y József üzletében.

Örvendtes dolog, hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tömegyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, mo ern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelid hatásánál fogva a legérzékenyebb arczbőrnek is nagy sikerrel használják. Minden külföldi szappant háttérbe szorit. 1 drb 80 fillér, 3 drb 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere-szappangyáros Miskolcon. Raktár k Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárában, Szent-Királyi Tivadar, Kálnai Lipót, Benyáts Emil és Kontsek Géza üzletében.

Tölgyfa szőlőkaró kapható míg a készlet tart Hegedüs Emil tűzifa raktárában nagyban és kicsinyben Miklós-utca 7. sz.

Ajánlat.

Mester-utca 29. számú háznál egy utcai lakás istálló és kocsiszinnel együtt kiadó, ugyanott udvari lakás is van kiadó.

Boros Testvéreknél divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és vizelek a versenyben letező legolcsóbb arakban. Maradék féláron.

Czibahelyiség kiadó. Hatvan-utca 2. szám alatti kályha- és vasbutorraktáramat Fő-utca 27. sz. (városi bérház, volt Mendelovits üzlethelyiség) helyeztem át, miáltal fentnevezett raktárhelyiség megüresedve egy, vagy több helyiségekre osztva kiadandó, igen alkalmas lenne mészáros, hentes vagy vendéglő helyiségnek. Értekezhetni lehet Tóth Gyula vaskereskedésében.

Pemetefü csukorka (Borsy-féle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borsy csukrárdába és Józsa és Jóna urak üzletében.

Egy 5 szobából álló uri lakás májustól kiadó Péterfia-utca 18.

Czibalom új edálos eladó, czim a kiadóban.

Szépén butorozott szoba előszobával kiadó Piacz-utca 41. emelet hátul.

48 hald fekete homok föld közel a városhoz eladó. Értekezhetni Méliusz-tér 15. sz.

70 hektó lehuozott, tisztán kezelt sámsoni bor eladó. Méliusz-tér 15. sz.

Csók-utca 3. számú háznál egy lakosztály, mely áll két utcazi, két udvari s egy tágas előszobából, továbbá konyha, kamara, pincze és padlás 1903. május 1-től kiadó, értekezhetni a háznál a tulajdonosnéval.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glase-keztyük tisztítását jutá yos árért vállalom. Péterfia-utca 37.

Kereslet.

Tágas nagy udvarral és 8-10 lakószobával bíró házat keresek 6-10 évi bérletre május vagy novembertől. Czimem a lap kiadóhivatalában megtudható.

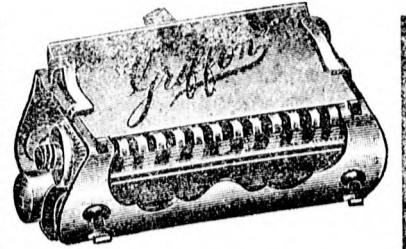
Gépkézelo és szikvizelárusító felvétetik Teleki-utca 100.

Ügynökök 3-4 forint keresetre felvétetnek. Lux Ferencz Hatvan-utca 68. sz. 12 órától fél 3-ig.

Egy fűszer üzletben fiatal segéd felvétetik. Glück Izidor Péterfia-utca.

Találtatott egy gyermek kabát, igazolt tulajdonosa átveheti lapunk kiadóhivatalába megtudható czimen.

A mike-péresi országuton a sorompótól a törvényszéki palotáig elveszett egy sötétkék női téli kabát, a becsületes megtaláló sziveskedjék azt Lusztig és Bán czégnak átadni, hol illő jutalomban részesül.

GRIFFON a legjobb és legolcsóbb valódi amerikai önbortváló

kézülék. Kényelmes kezelés, könnyű, kellomes és biztos borotválás.

a legújabb automatikus lehuozósij minden más önbortváló kézülékhez is alkalmas

Kapható eredeti gyári arak mellett

MÁRTON GYULA cégnél DEBRECZEN.

Ne vásároljanak csekély értékű

gyakran hamisított rumot. Eszenciák ártalmasak az egészségre.

Battle Axe Jamaica rum el van ismerve, mint

The Nectár of Jamaica.

Minden üveg megtöltése a czég személyes ellenőrzése mellett lesz eszközölve.

A. A. Baker & Co London E. C.

Európában és a világon a z őszsekkultur államokban a törvény védi.

Debreczenben kapható: Csanak József, Geróby Fülöp Utódai, Kontsek Géza és Komlóssy Lajos urak üzletében.

A híres és közkedveltségnek örvendő Kaszon-Impér

„Répáti” savanyuviz

mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól, egész friss töltésben kerül forgalomba,

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: a K.-Impér „Répáti” savanyuviz a jók között is a legjobbak közé tartozik, nemcsak mint élvezeti ital kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen szerencsés vegyi összetétele rendkívül dus szénsavtartalma következtében megérdemli, hogy a maga nemében legkitűnőbbek egyikének tekintessék.

Purjesz Zsigmond dr. professzor a következőképen nyilatkozik: Alulírott bizonyitom, hogy a „Répáti” savanyuvizet a nyákhártyák hurutos bántalmai ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.

Első rangu gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorbetegségeknél, gyuladással hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb. stb.

Főuri kedvencz ital, a legkedvesebb pezsgőborviz.

Debreczeni főraktárunk: Kontsek Géza és Félegyházy János uraknál,

hol mindig friss töltésben kapható.

Kereskedőknek és vendéglősöknek nagyban előny arak.

Következő vendéglőkben kapható: Hauer Bertalan, Angol királynő, Németh András, Bika-szálloda, Törő Imre, Fehérlő-szálloda, Dréher sörcsarnok, Frohner-szálloda, Vogel Ferencz Vasut szálloda, Kis-pipa, Kemény János, Széchenyi-szálloda, Szarvas vendéglő, Debreczeni szálloda, Kormos vendéglő, Zech Józsefnél Korona vendéglőben.